

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1932.

Andra kammaren.

Nr 1.

I enlighet med § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen sammanträdde andra kammaren till lagtima möte här i huvudstaden i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingslokalen.

Måndagen den 11 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Sammanträdet öppnades av representanten för Västerbottens län herr **Wiklund** i Brattfors såsom den ledamot, vilken bevisat de flesta riksdagar, med följande ord: Mina ärade ledamöter av riksdagens andra kammare! Enligt bestämmelser, som återfinnas uti riksdagsordningen, åligger det mig att öppna andra kammarens första sammanträde och leda förhandlingarna till dess att talman och vice talmän blivit utsedda. Det är i denna egenskap som jag nu ber att få hälsa kammarens samtliga ledamöter välkomna till innevarande års riksdag till detta första sammanträde samt till det förestående riksdagsarbetet.

Vid ett tillfälle sådant som detta ligger det nära till hands att kasta en blick tillbaka till tider som gått och en blick framåt till tider som stunda. Kasta vi så blicken tillbaka skola vi noggsamt kunna konstatera, hurusom en oerhörd utveckling skett på snart sagt alla områden. Meningarna kunna väl vara delade, huruvida all denna utveckling och alla de stora reformer, som skett på skilda områden i synnerhet under senare tid, kunna vara enbart till nytta och gagn, och huruvida de motsvarat de stora krav, som därigenom ställts på landets skattebetalare. Men ett är visst: frånsatt den världskris, som för närvarande råder, och den depression, som därigenom också drabbat vårt land, men vilken vi må hoppas snart kunna genomkämpa; frånsatt detta, säger jag, har folkets välstånd ökat i otrolig grad.

En jämförelse mellan gången tid och nutid ger detta tydligt vid handen. Men detta är främst beroende på de enskilda medborgarnas samlade idoghet. Vad vore vårt svenska folk den dag som är utan gångna generationers ihärdiga arbete. Av deras kraft och omtänksamhet njuta vi nu frukterna. Vår andliga och materiella kultur är grundad på fädernas gärningar. Det är dem, som byggt upp landet och gjort det stort och rikt. Men allt vad gångna generationer skapat i detta gamla land ha de efter fullbordat dagsverke överlämnat åt oss. Det ligger något oerhört förpliktande i detta. Arvet får icke förstöras. ty det hör icke allenast oss till utan också våra efterkommande.

Vända vi vidare blicken framåt till tider, som stunda, så veta vi icke vad dessa innebära. En jäktande oro har bemäktigat sig sinnera i snart sagt alla land. Tidsfloden brusar fram. Hittills ha vi stått på avstånd, så att vi näppligen kunnat höra mera än dånet av densamma. Men stundom uppställer sig likväl den frågan: Stundar solljus dag eller stundar becksvalt natt? Men må vi med mod och förtröstan gå framtiden till mötes. Och må vi besinna, att vi hava att förvalta, förkovra och försvara arvet, alldeles som skett i släktled ef-

ter släktled. Må vi därför icke av obetänksamhet eller bristande ansvarskänsla eller vad det annars vara må, äventyra eller förskingra arvet som lämnats oss, ty därmed svika vi vår plikt, och land och folk få bereda sig på ofärd.

Det är under uttalande av den förhoppningen, att så icke skall ske och med nedkallande av den Högstes välsignelse över konung, folk och fosterland samt över våra förestående arbeten, som jag nu förklarar andra kammarens första sammanträde vid innevarande års riksmöte öppnat.

§ 2.

Herr ordföranden tillkännagav, att han anmodat undertecknade att föra protokollet, till dess sekreterare hunnit utses, ävensom att kanslibiträden och vaktbetjäning blivit till erforderligt antal av honom för tillfället antagna; och blevo på framställd proposition dessa åtgärder av kammaren godkända.

§ 3.

Upplästes följande till kammaren ankomna protokoll angående den i § 32 riksdagsordningen föreskrivna fullmaktsgranskningen:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 7 januari 1932.

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning av riksdagsmannafullmakter, som skulle inför departementschefen företagas, innan årets lagtima riksdag sammanträdde; och infunno sig nu av fullmäktige i riksbanken herrar V. Larsson, M. Fehr och P. E. Sköld samt av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar K. Hildebrand, G. Kobb och P. A. Hansson.

Till justitiedepartementet hade insänts fullmakter för 4 personer, vilka vid nya röstsammanräkningar blivit utsedda såsom ledamöter av riksdagens andra kammare i stället för avgångna ledamöter av samma kammare.

Vid granskning av fullmakterna framställdes icke någon anmärkning mot desamma.

Protokoll över granskningen jämte förteckning å de granskade fullmakterna skulle tillika med dessa överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:

Gösta Siljeström.

Den i protokollet omförmälda förteckningen var av följande lydelse:

Förteckning å ledamöter av riksdagens andra kammare enligt fullmakter, granskade inför chefen för justitiedepartementet den 7 januari 1932.

Uppsala län.

1. Lantbrukaren Carl Oscar Lundqvist i Baggårbo.

Blekinge län.

2. Hemmansägaren Johan Edvard Petersson i Eringsboda.

Kristianstads län.

3. Kvarnarbetaren Ola Isacsson i Norra Åsum.

Värmlands län.

4. Filosofie magistern Carl Ivar Wittberg i Filipstad.

§ 4.

Företogs upprop av kammarens ledamöter, därvid herrar Johanson i Stockholm och Andersson i Igelboda befunnos frånvarande.

Herr ordföranden tillkännagav, att herr Johanson i Stockholm uti ingiven ansökning anhållit om ledighet från riksdagsgörömlen under 8 dagar, räknat från denna dag, för deltagande i sammanträde med styrelsen för internationella arbetsbyrån i Genève samt att herr Andersson i Igelboda telegrafiskt anmält, att han på grund av resa vore förhindrad att infinna sig vid början av riksdagen, men att han komme att därstädes inställa sig under morgondagen.

§ 5.

Anställdes val av talman i kammaren; och befanns efter valets utgång hava till talman blivit utsedd herr *Eriksson* i Grängesberg med 215 röster.

§ 6.

Vidare företogs val av förste vice talman; och utsågs därvid herr *Nilsson* i Bonarp med 171 röster.

§ 7.

Vid härpå anställt val av andre vice talman blev därtill vald herr *Bengtsson* i Norup med 128 röster.

§ 8.

Ålderspresidenten överlämnade ordförandeklubban till herr talmannen och yttrade därvid: Herr talman! Ännu en gång har Ni enhälligt återvalts till andra kammarens talman. Även om talmansskapet är maktpåliggande och krävande förefaller det mig likväl som det för Eder skulle kännas såsom en tillfredsställelse att år efter år bli enhälligt återvald till talman. Det bevisar, att andra kammaren förstått att uppskatta Eder stora skicklighet och förmåga att leda kammarens förhandlingar.

Jag är också övertygad om att Ni i fortsättningen kommer att fullgöra detta värp på samma förtjänstfulla sätt som hittills skett och ber att å kammarens vägnar få överlämna talmansplatsen och ordförandeklubban till Eder.

Herr **talmannen** hälsade därefter kammaren med följande ord: Herr ålderspresident, ärade kammarledamöter! Jag ber att till herr ålderspresidenten få uttala ett hjärtligt tack för de utomordentligt vänliga välkomstord, med vilka han önskade mig välkommen till talmansbefattningen.

Jag ber vidare att få hjärtligt instämma i den välkomsthälsning vår ärade ålderspresident riktade till kammarens ledamöter. Som vanligt vid riksdagens öppnande ha även i år vissa personförändringar ägt rum inom kammaren. Bland de av fjolårets ledamöter, som i dag saknas, är ledamoten på kristianstadsbänken *Lars Borggren*, som under tjugotre riksdagar med klokt omdöme, aldrig slappnande intresse och plikttrohet förvaltade det uppdrag valmännen lade

i hans hand. De ledamöter, som intaga de avgångnas platser, ber jag vara välkomna till riksdagens arbete.

Å vice talmännens och egna vägnar ber jag få framföra ett värdsamt tack för det förnyade förtroende, som genom de nyss förrättade valen kommit oss till del.

Tidens oro, de ekonomiska svårigheterna och samhällslivets mångahanda bekymmer, kommer förvisso att sätta sin särprägel på denna riksdag. Inom alla samhällslager råder en förväntansfull förhoppning, att riksdagen skall finna utvägar att lindra betrycket. Riksdagens arbete blir under detta år helt säkert mera betungande och betydelsefullt än vanligt. Stora och svårlösta arbetsuppgifter vänta, och det tillkommer oss, folkets förtroendemän, att med öppen blick för tidens allvar förvalta det förtroende valmännen givit oss.

Under brydsamma förhållanden sättas talmännens förmåga och goda omdöme på prov. Även med den redligaste avsikt att efter bästa förmåga med oväld handhava talmansuppdraget komma helt säkert brister att förmäras. Talmännen ha alltid haft den stora glädjen att i rikt mått få åtnjuta kammarkamraternas överseende, stöd och förtroende. Det må tillåtas mig uttala en förvisning om fortsatt välvilja i detta avseende.

I den förväntansfulla förhoppningen att det nu ingångna året måtte bringa lättnad i världens betryck samlas vi till detta riksmöte, och jag ber att få tillönska Eder alla framgång i arbetet och välgång under detta nya år.

§ 9.

Föredrogs ånyo den i § 4 här ovan omförmälda av herr Johanson i Stockholm ingivna ansökning om ledighet från riksdagsgörömlen; och blev densamma av kammaren bifallen.

Vidare blev det av herr Andersson i Igelboda anmälda förfallet av kammaren godkänt.

§ 10.

Föredrogs åter det under § 3 här ovan intagna protokollet, varefter kammaren beslöt att, med godkännande av de däri omförmälda fullmakterna, lägga protokollet till handlingarna.

§ 11.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren att genast företaga val av sekreterare, varefter det sålunda beslutade valet företogs; och befanns efter valseklarnas öppnande och uppräknings valet hava så utfallit, att till sekreterare utsetts juris utriusque och filosofie kandidaten Per Cronvall med 136 röster.

Sedan sekreteraren på kallelse inställt sig, meddelade herr talmannen honom underrättelse om valets utgång samt hälsade honom välkommen.

Protokollsföringen övertogs härefter av sekreteraren.

Arthur Engberg.

Birger Christenson.

§ 12.

Till talarplatser för ledamöter, som kunde vilja därav begagna sig, anvisades på herr talmannens förslag den för ändamålet anordnade, på högra sidan om talmansbordet befintliga platsen.

§ 13.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats ett antal inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning av dessa biljetter finge ske genom kammarens kansli med iakttagande, att de för ledamöterna från var och en av rikets valkretsar avsedda biljetterna utlämnades till valkretsens äldste närvarande representant, som sedermera finge ombesörja den vidare utdelningen.

Detta förslag blev av kammaren bifallet.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 12.16 e. m.

In fidem
Per Cronvall.